19de Jaargang 16 Augustus 1932 Aflevering 16

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN.

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

Opstellen van Staats- en Gemeenterecht

door

Mr. J. TEN BRINK

III.

De vervanging van den Gouverneur.

Artikel 27 van de Provincie-ordonnantie, waarbij paald is dat de Gouverneur bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis wordt vervangen door een lid van het college van gedeputeerden, door dat college aan te wijzen, tenzij de Gouverneur-Generaal op andere wijze in de vervanging voorziet, heeft een eigenaardig ontstaan gehad. De toepassing in de practijk stelde de Regeering reeds voor enkele netelige vraagstukken. De regeling van het artikel wijkt af van het stelsel gevolgd in artikel 22 der Regentschapsordonnantie, en mede van dat van de Locale Raden-ordonnantie, — voor zoover ten aanzien van de vervanging bij die ordonnanties van een stelsel kan gesproken worden. De bepaling heeft in het staatkundig gebouw onzer provincies een bres geschoten. Het artikel lijkt dus wel waard nader bekeken te worden.

Voor de Buitengewesten geldt nog voor meerdere gemeenten de bepaling in hare instellingsordonnanties, dat Voorzitter van den raad is het Hoofd van plaatselijk bestuur. Voor Java ligt de tijd dat zulks het geval was voor vele gemeenten nog niet zoo lang terug. Hoe is en was voor de hier bedoelde gemeenten de vervanging van den Voorzitter van den raad geregeld? In het geheel niet. Niettemin kan hierbij van een stelsel voor de vervanging worden gesproken, en wel van een *juist* stelsel. Het voorzitterschap van deze locale raden werd in handen gelegd van een bepaalden ambtenaar: het Hoofd van plaatselijk bestuur. Nu moet worden aangenomen dat in het ressort van zulk een ambtenaar er *altijd* een Hoofd van plaatselijk bestuur aanwezig is, ook al is de bepaalde persoon die tot dat ambt werd benoemd — laat ons hem Jansen noemen — tijdelijk niet in staat zijn ambt te vervullen. Niet *de heer* Jansen toch is Voorzitter van den raad, doch het Hoofd van plaatselijk bestuur, dat in dit geval Jansen heet. Is de heer Jansen door ziekte niet in staat zijn ambtsbezigheden te verrichten, dan is de regeling voor de wettelijke vervanging van het Hoofd van plaatselijk bestuur er, om uit te maken welke ambtenaar in Jansen's plaats als Hoofd van plaatselijk bestuur zal optreden; in het oude stelsel meestal een controleur. Deze controleur *is* zoodra hij wettelijk als vervanger optreedt, Hoofd van plaatselijk bestuur. Wordt aan een bepaald ambt eenige functie, — hier die van Voorzitter van den localen raad — verbonden, dan wordt die functie wettig uitgeoefend door den wettigen vervanger van den hier bedoelden ambtsbekleeder bij diens ontstentenis. Er is voor de vervanging in de *nevenfunctie* geen afzonderlijke regeling noodig; noodig is alleen dat in de vervanging in het hoofdambt wettelijk is voorzien.

Waar dus voor de locale raden, voor zoover het voorzitterschap aan eenig ambt werd verbonden bij de instellingsordonnanties, *geen* regeling werd getroffen voor de vervanging van die voorzitters, kan van een juist stelsel worden gesproken.

Dit lijkt alles eenvoudig; toch heeft de practijk hier verrassingen gebracht. Immers een algemeene regeling voor de vervanging van de Hoofden van plaatselijk bestuur bleek niet te bestaan. Voor de vroegere gewestelijke en plaatselijke raden was de zaak in orde, waar bij de Instructie voor de Hoofden van gewestelijk bestuur hunne vervanging bij ontstentenis geregeld was. Maar voor de Hoofden van plaatselijk bestuur bestond alleen het voorschrift in de evengenoemde Instructie, dat het Hoofd van gewestelijk bestuur het noodige voor tijdelijke vervanging van de Hoofden van plaatselijk bestuur kon regelen — ook in algemeenen zin, dus bij wijze van algemeene voorziening voor die gevallen.

Deze constructie is oorzaak geworden dat ongeveer vier jaar geleden een gemeenteraad op Java een geheel onwettige vergadering kon houden in welke vergadering alle genomen besluiten

(waaronder voor de betrokken gemeente belangrijke) onwettige waren.

Het Hoofd van plaatselijk bestuur was ziek geworden, en kon een reeds vastgestelde vergadering niet voorzitten. De hulp werd ingeroepen van een controleur ter beschikking van dit zieke Hoofd, — die de vergadering voorzat. Nu bleek echter dat door den betrokken Resident noch een voor dit geval speciale, noch een algemeene beschikking getroffen was voor de wettelijke vervanging van het Hoofd van plaatselijk bestuur. Deze vooral voor een kleine gemeente schokkende gebeurtenis levert uiteraard niet het bewijs, dat de vervanging van den Voorzitter van den raad in de Locale raden-ordonnantie opzettelijk had moeten geregeld zijn. De fout ligt bij het ontbreken van een wettelijke regeling voor vervanging van het plaatselijk bestuurshoofd, niet bij het stelsel.

Bij de laatste organieke ordonnanties, die een bestuursambtenaar als zoodanig tot voorzitter van den raad maken, heeft een opzettelijke regeling van de vervanging van den voorzitter wel plaats gehad. Voor den Regentschapsraad bepaalt artikel 22 der Regentschapsordonnantie dat de regent voorzitter is van den regentschapsraad, en dat bij diens ontstentenis of verhindering de patih als plaatsvervangend voorzitter optreedt. Voor de Provincie geldt het hooger reeds genoemd artikel 27, dat echter over de vervanging van den Gouverneur over de geheele linie handelt, en niet alleen over het presidium van den raad. Omtrent dat presidium bepaalt artikel 119, vierde lid der Staatsregeling, dat de Gouverneur het ambtshalve bekleedt.

Bij deze regelingen heeft de wetgever niet verzuimd ons voor meerdere vraagstukken te plaatsen.

Vooraf ga de opmerking, dat in de lijn van den wetgever iedere bepaling omtrent de vervanging in deze ordonnanties te veel is. Als bestuursorgaan in het Regentschap stelt de Regentschapsordonnantie *den Regent;* als bestuursorgaan van de provincie stelt de Provincie-ordonnantie *den Gouverneur*. Wij nemen nu stilzwijgend aan dat de Regentschapsordonnantie met den „Regent" den ambtenaar bedoelt, die de Regeering in het Regentschap aanstelde voor vervulling van de „landstaak"; verder blijkt uit de artikelen 119 en 120 der Staatsregeling voldoende dat „de Gouverneur" waarvan de Provincie-ordonnantie als bestuursorgaan spreekt, is de door den Gouverneur-Generaal aangestelde Gouverneur. Welnu, als Gouverneur *X* of Regent *Y* ziek of afwezig is, of als er op 'n gegeven oogenblik geen Gouverneur of Regent is, — dan voorziet toch zeker de wet, — ten minste een wettelijke bepaling — in diens vervanging. En dan *is* die vervanger op dat oogenblik Gouverneur of Regent.

De organieke ordonnanties kunnen dus volstaan met als bestuursorganen Gouverneur en Regent aan te wijzen, en de bevoegdheden van deze ambtenaren in de gedecentraliseerde provincies en regentschappen verder te omschrijven.

Wat doet nu de Regentschapsordonnantie? *Alleen* voor de regeling van het voorzitterschap van den raad schrijft zij voor, dat bij ontstentenis of verhindering de patih den regent vervangt. *Omdat* die ordonnantie dit voorschrijft rijst onmiddellijk de vraag: maar hoe dan met de andere bevoegdheden van den regent als bestuursorgaan van het regentschap? Wie voert de besluiten van den regentschapsraad en van het college van gecommitteerden uit, als de persoon, die in het regentschap tot regent benoemd was, ziek of afwezig of overleden is? Wie heeft in die gevallen de bevoegdheid — den regent verder bij artikel 25 der Regentschapsordonnantie toegekend — besluiten tot vernietiging voor te dragen? Op wie gaat de zorg over, bij de artikelen 24 en 26 der Regentschapsordonnantie den Regent toevertrouwd? — Wie treedt zoolang in de plaats van den Regent?

Het antwoord is natuurlijk: de wettelijke vervanger van den Regent bij ziekte of ontstentenis, dus krachtens artikel 5 van de Instructie van de hier bedoelde Regenten, de patih (Bijblad 11051). Maar waarom de vervanging dan alleen ten aanzien van het voorzitterschap van den regentschapsraad in de Regentschapsordonnantie geregeld?

Maar toch ligt dit antwoord niet zoo geheel voor de hand, nu de ordonnantie zelve voor één bepaald geval: het bekleeden van het voorzitterschap van den raad, in regeling van de wettelijke vervanging trad. Wij krijgen hier de bekende redeneering a contrario, waaruit dan hier volgt, dat voor alle verdere verrichtingen den Regent (en niet zooals in de Locale Radenordonnantie: 's raads voorzitter) bij de Regentschapsordonnantie opgedragen, de vervanging *niet* geregeld is. Tot welke zonderlinge consequenties de ordonnantie uit dat oogpunt aanleiding geeft, moge bijvoorbeeld blijken uit de artikelen 22 en 35. Krachtens art. 22 is — zooals wij zagen — de patih bij verhindering van den regent plaatsvervangend voorzitter. Artikel 35 legt den Regent de plicht op de vergaderingen van den Regentschapsraad te beleggen, te leiden, en daarin de orde te handhaven. Wie hier bij onstentenis van den Regent zou moeten optreden is echter niet geregeld. Zoo krijgen wij dan, dat door onnauwkeurigheid van de wet de patih, als vervangend den Regent — wel voorzitter is van den raad; maar dat hij niet de vergadering mag beleggen, laat staan die kan leiden, en daarin de orde handhaven.

De fout is op eenvoudige wijze te herstellen. Men schrappe den tweeden zin van artikel 22.

Dan zwijgt de Regentschapsordonnantie over de vervanging van den Regent, — zooals deze ordonnantie *behoort* te doen. Zij is toch zekerlijk niet de plaats om de wettige vervanging van den Regent, landsdienaar, te regelen; zij gaat uit, en behoort uit te gaan van de onderstelling dat er te allen tijde een „Regent" zal zijn, inbegrepen diens wettige vervanger.

Hoe nu met de Provincie-ordonnantie? Ook deze ordonnantie behoorde zich van iedere regeling van de wettige vervanging van den Gouverneur, die ambtshalve provinciaal bestuursorgaan is, te onthouden. Op deze stelling zou alleen inbreuk behooren gemaakt te worden, indien de overtuiging bestond, dat de wettelijke vervanger van den Gouverneur ten aanzien van de provinciale taak niet hetzelfde vermag te presteeren als een „wezenlijke" Gouverneur, — en dat een ander tot de tijdelijke vervanging meer aangewezen is. Op deze zijde van de zaak wordt hieronder nader teruggekomen.

Wij wezen er reeds op, dat artikel 27 van de Provincie-ordonnantie de vervanging van den Gouverneur over de geheele linie regelt. In de fout van de Regentschapsordonnantie, alleen de vervanging in het voorzitterschap van den raad te regelen, is men hier dus niet vervallen, — niet zoozeer door de omstandigheid dat het *voorzitterschap* van den provincialen raad in de Indische Staatsregeling zelve regeling vindt (art. 119, lid 4), wat niet het geval is ten aanzien van de „zelfstandige gemeenschappen", doch eerder door de omstandigheid, dat in art. 35 Provinciale Wet de vervanging van den Commissaris des Konings over de geheele linie wordt geregeld (zie ook Locale raden-ordonnantie art. 25f).

De regeling van de vervanging, zooals deze door de Regeering in het ontwerp voor de Provincie-ordonnantie was voorgesteld, is een geheel andere dan degene, thans in art. 27 opgenomen. In het ontwerp was een art. 26 voorgesteld, luidende: „Bij ongesteldheid, afwezigheid of ont„stentenis wordt de Gouverneur vervangen door „den resident ter beschikking".

De toelichting tot deze bepaling laat geen twijfel of men bedoelde een regeling, niet alleen ten aanzien van de Provincie-ordonnantie, doch een regeling tevens van de vervanging van den Gouverneur voor diens zoogenaamde „landstaak". Gezegd wordt in die toelichting, dat in overeenstemming met de Memorie van toelichting, Tweede Kamer, dit artikel wordt voorgesteld. Deze verwijzing ziet op de Memorie van toelichting op de wet tot wijziging van het Regeeringsreglement, houdende de bestuurshervorming. Op de bedoelde plaats wordt onder meer gezegd: „Verder zal „hij (de resident ter beschikking) den Gouverneur „bij afwezigheid of ontstentenis vervangen in de „provinciën ook als Voorzitter van den provin„cialen raad en casu quo van het College van „Gedeputeerden".

Met deze regeling op te nemen in de Provincie-ordonnantie, heeft men een belangrijk verschil tusschen de staatsinrichting in Nederland en die in Indië uit het oog verloren.

In Nederland bestaan geen ambtenaren, die het Staatsgezag als zoodanig vertegenwoordigen en uitoefenen. Men heeft er geen prefect, geen Regierungspräsident, geen gouverneur of resident. Een zwakke afspiegeling van het gedeconcentreerde regeeringsbestuur levert de Commissaris des Konings en de „Burgemeester-Rijkskruier". Men late zich niet door de uiterlijke gedeeltelijke overeenstemming van artikel 141 Grondwet en het vierde lid van artikel 119 onzer Staatsregeling in den waan brengen, dat tusschen de positie van den Commissaris des Konings en die van den Gouverneur der provincie feitelijk weinig onderscheid zou bestaan. Immers een regeling als in artikel 120 van onze Staatsregeling vervat, waarbij het daadwerkelijk bestuur in de provincie voorzoover niet liggend op het gebied van de provinciale huishouding, in handen gelegd wordt van den Gouverneur, kent de grondwet niet. Hoofdtaak van den Commissaris des Konings is naar de meening van Buys*) het toezicht op Provinciale en Gedeputeerde Staten; naar de meening van Kranenburg**) is hij naar zijn functie in hoofdzaak provinciaal orgaan, en tevens Rijksdwarskijker. *Regeeren* doet de Commissaris niet, de Gouverneur wel.

Het Indische staatsbestel heeft nu aan regeerende ambtenaren, Gouverneur en Regent, ambtshalve de functie opgedragen van orgaan van provincie en regentschap. De ordonnantie, die naar het voorschrift van artikel 119, lid 7 „de inrichting, de bevoegdheid en „de verplichtingen der provinciale besturen", en de ordonnantie die naar artikel 121, lid 4 dier wet „de dagelijksche „leiding en uitvoering van zaken, alsmede het „voorzitterschap van den raad en de inrichting, de „bevoegdheid en de verplichtingen van de be„sturen der zelfstandige gemeenschappen" hebben te regelen, zijn niet de plaats om de vervanging van de besturende ambtenaren te regelen.

Als gezegd is voor eenig voorschrift op dit stuk in die ordonnanties alleen plaats, indien men meent, dat de plaatsvervangend gouverneur of de plaatsvervangend regent niet de juiste man is, om bij ontstentenis van den betrokken dignitaris diens functie van provinciaal- en regentschaps-bestuursorgaan te vervullen.

*). „De Grondwet" II, blz. 152.

**). Het Nederlandsch Provinciaal recht, blz. 149 e. v.

Bij de behandeling nu van het artikel 26 ontwerp (nu 27) der Provincie-ordonnantie in den Volksraad bleek het dat de meerderheid der leden tegen de wijze, waarop de vervanging van den Gouverneur geregeld was, bezwaren had. Waarschijnlijk heeft ook dezen leden de regeling van artikel 35 der Provinciale Wet, — ten onrechte — voor oogen gestaan. Artikel 35 der Provinciale Wet luidt:

„Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis „van Onzen Commissaris wordt hij vervangen „door een lid van Gedeputeerde Staten, door dit „College aan te wijzen. Wij kunnen te allen tijde „op andere wijze in de vervanging voorzien".

Het Volksraadlid Kerkkamp stelde op artikel 26 van het ontwerp een amendement voor, strekkende om de woorden „resident ter beschikking" te vervangen door de woorden: „het oudste lid van het College van Gedeputeerden, „totdat door den Gouverneur-Generaal is voorzien".*) Het motief tot dit voorstel was, dat de resident ter beschikking, die den Gouverneur bijstaat in zijn landstaak en die dus bij zijn dagelijksche werkzaamheden verondersteld wordt met de provinciale aangelegenheden zeer weinig in aanraking te komen, onvoldoende van de provinciale zaken op de hoogte zou zijn om den Gouverneur als provinciaal orgaan te vervangen. Men had hier bijzonderlijk op het oog korte afwezigheden van den Gouverneur. Men was van oordeel dat bij dergelijke korte afwezigheden de leiding der provinciale zaken beter zou kunnen worden toevertrouwd aan het oudste lid van het College van Gedeputeerden, dan aan den resident ter beschikking. Duurde de afwezigheid langer of wel was er ontstentenis van Gouverneur, dan zou de Gouverneur-Generaal met de provinciale zaken een ander kunnen belasten. Dit amendement werd door den Regeeringsgemachtigde ten krachtigste bestreden. Aanneming er van werd ernstig ontraden. Niettemin nam de Volksraad het met één stem tegen aan. Door de Regeering is echter in de Provincie-ordonnantie niet den tekst opgenomen, zooals die volgens het amendement zou moeten luiden, doch de tekst, zooals het tegenwoordig artikel 27 van de Provincie-ordonnantie die aangeeft. De woorden van den heer Kerkkamp „totdat door den Gouverneur-Generaal is voorzien", werden door de Regeering gewijzigd in „tenzij de Gouverneur-Generaal op andere wijze in de vervanging voorziet".

De Regeering heeft hiermede in deze ordonnantie een geheel andere regeling opgenomen dan de Volksraad wenschte. De Volksraad wenschte slechts een optreden van den oudsten der Gedeputeerden voor een korten termijn, stelde dezen gang van zaken als regel, en stelde als regel, dat de Gouverneur-Generaal in de (langere) vervanging zou voorzien. De tekst van de Regeering wijst een lid van het College van Gedeputeerden eens voor goed als regel als wettelijken vervanger van den Gouverneur aan, en verbindt daaraan alleen het voorbehoud, dat de Gouverneur-Generaal op andere wijze in de vervanging *kan* voorzien. Het voorstel van den heer Kerkkamp sloot zich tot zekere hoogte nog bij het systeem van ons provinciaal bestel aan; het stelsel der Regeering niet. Immers was de tekst van den heer Kerkkamp „wet" geworden, dan zou de Gouverneur-Generaal voor iedere vervanging van langeren duur de leiding der provinciale zaken in handen hebben kunnen stellen van den wettelijken vervanger van den Gouverneur, den resident ter beschikking.

Het stelsel van den heer Kerkkamp was daarbij van practischen aard, aangezien inderdaad bij korte afwezigheid van den Gouverneur de loopende zaken zoo al niet beter, dan tenminste even goed als door den resident ter beschikking, door een der Gedeputeerden hadden kunnen behartigd worden.

De Regeering volgde bij Hare regeling vrijwel letterlijk den tekst van artikel 35 der Provinciale Wet. De bevoegdheid den Gouverneur-Generaal hier toegekend om, zoo hij dit noodig acht, voor den wettelijken vervanger van den Gouverneur iemand anders in de plaats te stellen, draagt wel een geheel ander karakter, dan deze maatregel in de motie Kerkkamp beoogde. De Regeeringsbepaling is afkomstig van artikel 77, lid 3 Gemeentewet en artikel 35 Provinciale Wet, zooals deze zijn gewijzigd bij de Nederlandsche Staatsbladen 1920 Nos. 331 en 332. De bedoeling van deze vroeger in de Nederlandsche wetten niet voorkomende bepaling was, der Regeering het middel in de hand te geven om in tijden van buitengewone omstandigheden of van nood aan het hoofd van de gemeenten en van de provinciën die mannen te stellen, waarin de Regeering in zoodanige omstandigheden ten volle vertrouwen kan stellen.

Tal van moeilijkheden zijn nu in de practijk uit de vastgestelde regeling zoowel voortgevloeid als te vreezen.

In de eerste plaats rijst de vraag of artikel 27 Provincie-ordonnantie in aansluiting aan de onqetwistbare bedoeling van de oorspronkelijk voorgestelde bepaling, de vervanging van den Gouverneur in *al diens functies* regelde. Met name wil dit zeggen of dit artikel nu ook betrekking heeft op de landstaak van de Gouverneurs.

*). Hieruit blijkt dat de heer Kerkkamp de regeling van de Provinciale wet wilde volgen, zooals die vóór de wijziging van 1920 was; immers toen bepaalde artikel 35 dier wet, dat het oudste lid in jaren van gedeputeerde, dat aanwezig was, als vervanger optrad, totdat de Koning zou hebben voorzien.

Staatsblad 1925 No. 508 x), bepalende, dat de Gouverneur bij afwezigheid, ontstentenis, ongesteldheid of verhindering van anderen aard, voor zoover het de uitoefening van de hem opgedragen landstaak betreft, vervangen wordt door den te zijner beschikking gestelden resident of door een ander door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen persoon, brengt hier het antwoord. Hiermede krijgen wij dus een *officiëele* verdeeling in de werkzaamheden van den Gouverneur in een „landstaak" en een „provinciale taak".

Maar daarmede zijn de moeilijkheden geenszins uit de wereld. Immers indien artikel 27 geen betrekking heeft op de taak van den Gouverneur in haar vollen omvang en de vervanging in de landstaak afzonderlijk geregeld is, dan heeft het toch zeker betrekking op de positie en de taak van den Gouverneur, zooals die *in de Provincie-ordonnantie* is omschreven. *Minder* kan dit artikel niet doen en doet het ook wettelijk niet, waar niet gezegd is, dat de vervanging alleen ziet op de provinciale taak van den Gouverneur. Aan de werking ervan ten aanzien van de Provincie-ordonnantie kan niets worden afgedaan door een *bij besluit* vastgestelde Instructie van de Gouverneurs. Nu vindt echter in de Provincie-ordonnantie — ten onrechte, — op meerdere plaatsen de landstaak van den Gouverneur regeling. Het eerste voorbeeld daarvan leveren op de leden 2, 3 en 4 van artikel 26; in het eerste lid van dit artikel is bepaald, dat de Gouverneur belast is met de uitvoering van de besluiten van den provincialen raad, waar hem dit is opgedragen, en van het College van Gedeputeerden voor zoover dit niet aan een lid van het College is opgedragen; in het 2de, 3de en 4de lid wordt de bevoegdheid van den Gouverneur geregeld om besluiten, die naar zijn oordeel strijden met een algemeene verordening of met het algemeen belang, ter vernietiging voor te dragen. Bij dit artikel is de moeilijkheid te grooter, omdat het eerste lid duidelijk spreekt van de provinciale taak van den Gouverneur en de volgende leden duidelijk van de landstaak. Moet men nu aannemen, dat artikel 27 geldt ten aanzien van alle voorschriften van deze ordonnantie, dan is het duidelijk, dat de Gedeputeerde-waarnemend Gouverneur de bevoegdheid tot het voorbrengen tot vernietiging moet uitoefenen. Deze Gedeputeerde treedt dus voor een deel in de landstaak van den Gouverneur. Uit wettelijk oogpunt bezien moet deze constructie wel aanvaard worden, aangezien als gezegd, de Instructie van den Gouverneur als vastgesteld bij besluit, niet kan treden in hetgeen de ordonnantie regelt. Dat de Gedeputeerde-waarnemend Gouverneur voor eenig deel zou kunnen waarnemen de landstaak van den Gouverneur, gaat echter vierkant tegen de bedoeling van de regelingen in.

Wij staan hier voor een onoplosbare kwestie. Gaat de resident ter beschikking-waarnemend Gouverneur zich met de schorsing en vernietiging van de provinciale besluiten bemoeien, dan kan de Gedeputeerde-waarnemend Gouverneur hem toe voegen: „handen af". De resident ter beschikking-waarnemend Gouverneur kan echter zeggen: „dit is landstaak en krachtens de Instructie voer ik mijn plicht uit". Daar komt nu bij, dat deze resident ter beschikking, die overigens met de provinciale taak van den Gouverneur niet te maken heeft en die daarom geen vergaderingen noch van den raad noch van het College van Gedeputeerden bijwoont, onkundig kan zijn van besluiten, die hij, waren zij hem bekend, voor vernietiging zou voordragen. Verder kan deze resident ter beschikking-waarnemend Gouverneur persoonlijk er zeker heel weinig toe bijdragen, dat het laatste gebod van het 2de lid van artikel 26 Provincie-ordonnantie wordt nageleefd. Dit verbod houdt in dat het besluit, dat de Gouverneur in strijd oordeelt met een algemeene verordening of het algemeen belang, niet wordt ten uitvoer gebracht. De uitvoering van de besluiten is echter buiten kijf krachtens het 1ste lid van het artikel in handen gelegd van den Gouverneur, die vervangen wordt door den Gedeputeerde, omdat dit een zuiver provinciale taak is. De resident ter beschikking, die meent een besluit ter vernietiging te moeten voordragen, zal er dus niets aan kunnen doen, indien zijn collega waarnemend Gouverneur-Gedeputeerde dat besluit wenscht uit te voeren.

Zoo ziet men tot welke verrassingen men komt, indien de draad van de gedachtengang van den wetgever wordt los gelaten.

Zonderling is ook, indien men de dubbele waarneming voor artikel 26 aanvaardt, dat in het eerste lid wordt gesproken van den Gouverneur en dat bij waarneming dit dan de Gedeputeerde is, terwijl in de volgende leden van het artikel wordt gesproken van „zijn oordeel", en van „hij", terwijl dit dan is de waarnemer-resident ter beschikking.

Moeilijkheden van gelijken aard doen zich voor ten aanzien van artikel 33, bepalende dat de Gouverneur beschikt voor den provincialen dienst, voor zoover het naar zijn oordeel noodig en met de eischen van 's Lands dienst vereenigbaar is, over het hem als landsdienaar ondergeschikt personeel. Hier moet de verwarring van de twee waarnemers weer allerzonderlingst zijn. De Gouverneur-waarnemer, die beoordeelt of hulp

x). De hierin vervatte Instructie voor de Gouverneurs van provinciën en Hoofden van andere aan te wijzen gewesten is later aangevuld bij de Staatsbladen 1928 Nos. 223 en 566.

van landsdienaren voor den provincialen dienst al dan niet noodig is, is uiteraard de waarnemer-Gedeputeerde, aangezien het hier alleen maar gaat om provinciale belangen. De Gouverneur-waarnemer die beoordeelt of de ter beschikking stelling van landspersoneel vereenigbaar is met de eischen van 's Landsdienst, is uiteraard de waarnemer-resident ter beschikking, aangezien bij hem de Landstaak van den Gouverneur berust en dus bij hem de zeggenschap over het landspersoneel.

Tot een soortgelijke verwarring in een en dezelfde bepaling geeft het 4de lid van artikel 119 van de Indische Staatsregeling aanleiding. Dit lid draagt, als reeds hooger gezegd, in de eerste plaats den Gouverneur op het toezicht op den provincialen raad en gedeputeerden. Onomstootelijk is dit landstaak. Maar verder bepaalt dit lid dat de Gouverneur ambtshalve Voorzitter is van den Provincialen raad en van het College van Gedeputeerden. Deze laatste bepaling stapelt weer nieuwe moeilijkehden op. Indien de Gouverneur *ambtshalve* voorzitter van den raad is, dan is hij zulks als Landsdienaar. De Provincie-ordonnantie spreekt dan ook niet van het voorzitterschap van den raad. Wij krijgen hier iets dergelijks als wij hooger ten aanzien van den regentschapsraad constateerden. De in artikel 27 Provincie-ordonnantie geregelde vervanging, zich beperkende tot die ordonnantie zelve, ziet dus niet op het in de Staatsregeling geregelde voorzitterschap van den raad, dat in die ordonnantie niet voorkomt. Hier zou dus de resident ter beschikking vervangend voorzitter van den raad moeten worden; terwijl krachtens artikel 40 juncto 27 Provincie-ordonnantie de plaatsvervanger-Gedeputeerde die vergaderingen belegt en leidt. Dwazer kan het niet.

Volgt men de redeneering dat, niettegenstaande bepaald is dat de Gouverneur ambtshalve voorzitter van den raad is, deze bepaling toch alleen ziet op de „provinciale taak" van den Gouverneur, — welke redeneering niet zeer houdbaar voorkomt, — dan krijgen wij hier wederom het geval dat in éénzelfde bepaling, de taak van den Gouverneur betreffend, zoodra het op vervanging aankomt, over twee verschillende dignitarissen wordt gehandeld.

Het zesde lid van artikel 119 Indische Staatsregeling houdt onder meer de regeling in voor het geval dat het College van gedeputeerden weigert mede te werken aan de uitvoering van algemeene verordeningen. Bepaald is dat in dat geval de Gouverneur daarin voorziet. Het betreft hier wederom de „landstaak" van den Gouverneur. Ten aanzien van de gemeente is dit onderwerp geregeld in het tweede lid van artikel 88 der Stadsgemeente-ordonnantie, waar bepaald is, dat indien het college van B. en W. medewerking tot de uitvoering van algemeene of provinciale verordeningen niet of niet behoorlijk verleent, de burgemeester hierin voorziet op kosten van de gemeente. Zelfs ten aanzien van deze bepaling is men het er over eens, dat de burgemeester hier optreedt als Landsorgaan. Ook de Regeering heeft zich in dezen zin al uitgelaten.*) De Commissie voor technische herziening van de Stadsgemeente-ordonnantie stelt in haar verslag zelfs voor deze „landstaak" van den burgemeester over te brengen op den Gouverneur. Op deze wijze zou dan voor de stadsgemeente een analoge regeling worden verkregen met artikel 71 van de Regentschaps-ordonnantie, waarbij in geval van onwil van het college van gecommitteerden de resident als uitvoerder is aangewezen.

Ten aanzien van de vervanging van den Gouverneur zou voor dit onderwerp geen moeilijkheid rijzen, indien de regeling van het zesde lid van artikel 119 I. S. niet nog eens werd herhaald in artikel 78 der Provincie-ordonnantie. De moeilijkheden die zich kunnen voordoen zijn te grooter, omdat de voorschriften van de Indische Staatsregeling en van de Provincie-ordonnantie een merkwaardig verschil vertoonen. De Indische Staatsregeling zegt n l. dat de Gouverneur zal optreden, indien het College van gedeputeerden de medewerking bij het medebestuur *weigert;* terwijl de Provincie-ordonnantie den Gouverneur opdraagt in het medebestuur te voorzien, indien de van het College van gedeputeerden vereischte medewerking *niet of niet behoorlijk wordt verleend.* De beoordeeling over het al of niet behoorlijk verleenen staat uiteraard aan den Gouverneur. Deze beoordeeling zal zijdens den resident ter beschikking-waarnemer niet dezelfde zijn als die zijdens den gedeputeerde-waarnemer. De laatste die, zich beroepende op artikel 27 der Provincie-ordonnantie, mocht staande houden dat de in het 3de lid van artikel 78 P.O. den Gouverneur opgedragen taak, tot *zijn* bemoeienis behoort, zou in een gegeven geval van oordeel kunnen zijn, dat nog niet gebleken is dat het College van gedeputeerden zijn medewerking bij de uitvoering van het medebestuur niet behoorlijk verleent; terwijl de resident ter beschikking-waarnemend Gouverneur van oordeel zou kunnen zijn, dat voor hem reeds aanleiding bestaat om ingevolge het voorschrift van het zesde lid van artikel 119 I S. in plaats van het College van gedeputeerden op te treden. Gelukkig doet zich het in deze bepalingen geregelde geval in de practijk wel nooit voor. De puzzles zouden anders waarlijk onoplosbaar worden.

*) Bijlagen Handelingen Volksraad, 1ste gewone zitting 1926 — Ond. 10; Afdeelingsverslag en Memorie van antwoord op artikel 88.

Een gelukkige omstandigheid is het dat de aanbeveling door den Gouverneur te doen bij benoeming van leden van den Provincialen raad steunt op de Instructie van de Gouverneurs. Op dit stuk kunnen de beide vervangers dus niet in botsing komen.

De benoeming van leden van den Regentschapsraad schijnt mede veilig, omdat deze geregeld is in de Regentschaps-ordonnantie (artikel 5 lid 2) en dus de regeling voor de vervanging van den Gouverneur bij de Instructie hier van toepassing moet worden geacht, aangezien de regeling voor de vervanging in de Provincie-ordonnantie, zooals wij zagen, niet verder reikt dan de bepalingen van die ordonnantie zelve.

De vraag is, hoe de practijk zich onder deze moeilijkheden moet gedragen. Het antwoord hierop is dat, waar in de eerste plaats de Regeering de wet heeft te eerbiedigen, aan de bepaling van artikel 27 Provincie-ordonnantie niet door artikel 5 van de Instructie voor de Gouverneurs kan worden getornd. Zoolang de bepalingen dus ongewijzigd blijven, zal — om nu maar enkele feiten te noemen — een deel van de landstaak van den Gouverneur moeten worden uitgeoefend door den waarnemer-Gedeputeerde (art. 26), terwijl verder andere bepalingen van de Provincie-ordonnantie (artikel 33) practisch alleen voor uitvoering vatbaar zijn, indien de beide waarnemers eensgezind zijn en bereid tot onderhandsche samenwerking buiten de wet om. Waar dit een onbevredigende practijk is, schiet niet anders over dan de bepaling, waaruit al deze moeilijkheden geboren worden, te wijzigen. Komt men aan deze wijziging toe, dan zal die in zoodanigen zin moeten uitvallen, dat de regeling weer in ons staatsrechtelijk verband past; dat men dus het geheele artikel 27 over de waarneming *schrapt*, en dat men in artikel 5 van de Instructie van den Gouverneur schrapt de woorden „voor zoover het de uitoefening van de hem opgedragen landstaak betreft".

Alleen, indien practisch vast staat, dat bij een waarneming voor korter tijd de belangen der provincies beter gediend worden door aanwijzing van een der gedeputeerden als vervanger voor de zuiver provinciale aangelegenheden, dan dat daarmede ook de resident ter beschikking wordt belast, zal men het stelsel mogen doorbreken. Maar dan zeker niet door een bepaling als het tegenwoordig artikel 27 der Provincie-ordonnantie, maar door een voorschrift dat, bij wijze van uitzondering voor waarnemingen voor niet langer dan b.v. veertien dagen een der gedeputeerden aanwijst voor de behartiging van de louter provinciale aangelegenheden. Wat tot die aangelegenheden behoort zal kunnen blijken door de werking der betrekkelijke bepaling voor bepaalde voorschriften van de Provincie-ordonnantie uit te sluiten, en tot andere (zooals het voorzitterschap van den raad en van het college van gedeputeerden) uit te breiden. Zelfs zal men, zoo dit noodig of practisch blijkt, den waarnemer-gedeputeerde ook deelen van de landstaak (art. 26 Provincincie-ordonnantie, lid 2 e.v.) kunnen toewijzen. Vast staat echter, dat een andere regeling dan de bestaande noodig is om moeilijkheden, zelfs onmogelijkheden in de practijk te vermijden.

Decentraliana.

Het voornemen der Regeering om de salarissen, enz. van de burgemeesters geheel ten laste van de betrokken gemeenten te brengen.

Onder dagteekening van 25 Juli j.l. No. 58/W schrijft het College van B. en W. alsvolgt aan den stadsgemeenteraad van Semarang:

Blijkens het schrijven van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur van 5 Juli No. Dec. 10a/11/3 ligt het in het voornemen der Regeering, een ordonnantiewijziging aanhangig te maken, strekkende om met ingang van 1 Januari 1933 de kosten van indienststelling van burgemeesters geheel ten laste van de betrokken gemeenten te brengen.

Dezen maatregel acht de Regeering gemotiveerd.

1e. in verband met 's Lands financieele omstandigheden.

2e. wijl de burgemeesters nagenoeg uitsluitend ten behoeve van de gemeenten werkzaam zijn.

Een nadere toelichting van bedoelden maatregel zal t. z. t. gevonden kunnen worden in de desbetreffende volksraadsstukken, welke tot dusver nog niet in ons bezit zijn.

Intusschen komt het ons gewenscht voor, dat Uw Raad reeds thans zich een oordeel vormt omtrent de consequenties der voorgestelde regeling en de overwegingen, welke daarbij voor de Regeering hebben gegolden.

Zooals Uw College bekend is, behoeft de gemeente tot dusver slechts de helft der kosten, aan het burgemeestersambt verbonden, aan den Lande te restitueeren.

Ingevolge de voorgestelde nieuwe regeling, waarbij het geheele bedrag dier kosten ten laste der gemeente zal komen, wordt de desbetreffende jaarlijksche uitgave voor de gemeente Semarang gemiddeld f 11.000,— hooger.

De door de Regeering overwogen maatregel, welke betrekking heeft op alle gemeenten waar burgemeesters aan het hoofd gesteld zijn, zal dus ongetwijfeld een verbetering van 's Lands financiën tengevolge hebben.

Wij kunnen deze omstandigheid op zich zelf echter niet als een voldoende motiveering der nieuwe regeling aanmerken, aangezien de financieele omstandigheden der meeste gemeenten, mede in verband met de vermindering respectievelijk intrekking der Landsbijdragen, eerder voor een verlaging dan voor een verhooging der te restitueeren kosten van indienststelling van burgemeesters zouden pleiten. In elk geval kan n. o. m. de tegenwoordige toestand van 's Lands financiën geen geldige aanleiding vormen om de totdusver gevolgde gedragslijn voorgoed te verlaten, daar toch de Regeering in verband met de door Haar reeds getroffen en nog te treffen maatregelen tot saneering van 's Lands financiën binnen afzienbaren tijd wel geen beroep meer zal behoeven te doen op de zelfstandige gemeenschappen.

Ten aanzien van het andere door den Regeering aangevoerde argement, dat de burgemeesters nagenoeg uitsluitend ten behoeve van de gemeenten werkzaam zijn, moge het volgende worden opgemerkt.

Bij schrijven van den 1sten Gouvernements-Secretaris van 17 Mei 1915 No. 1171, (zie notulen der vergadering van den gemeenteraad van 25 Juni 1915, bl. 680 e v.) deelde de Regeering mede, dat Zij bereid was een deel der kosten verbonden aan de instelling van het burgemeestersambt te dragen, zulks op grond van de overweging, „dat „ook het Land van den maatregel (zou) profi„teeren in dien zin, dat de betrokken assistent„residenten geheel voor het Landswerk beschik„baar (zouden) komen en dat wellicht door com„binatie van afdeelingen een of meer assistent„residenten c. a. (zouden) kunnen worden inge„trokken".

Waar nu sinds de instelling van dit ambt bovendien nog verschillende andere werkzaamheden der vroegers assistent-residenten, zooals bv. de uitvoering van de Hinderordonnantie, aan de gemeentebesturen zijn overgedragen, mag de daardoor voor het Land verkregen besparing n.o.m. thans niet zonder meer buiten beschouwing worden gelaten.

Overigens geven wij toe, dat bedoelde besparing bezwaarlijk in cijfers kan worden uitgedrukt, doordat sinds 1915 de organisatie van het Binnenlandsch Bestuur geheel is gewijzigd.

Een feit is het evenwel, dat tegenwoordig verschillende uitgaven ten laste der gemeenten komen, welke in vroegere jaren door het Land werden gedragen.

Het is ook niet geheel juist, dat de burgemeesters nagenoeg uitsluitend ten behoeve van de gemeenten werkzaam zijn.

Wij behoeven in dit verband slechts te wijzen op de werkzaamheden der Europeesche en der Inlandsche Schoolcommissie, waarvan het voorzitterschap aan den burgemeester is opgedragen. Aan de werkzaamheden dier commissies, voornamelijk van administratieven aard, zijn niet onbelangrijke uitgaven verbonden, welke geheel ten laste der gemeente komen.

Ook de aan den burgemeester (alleen dan wel te zamen met de wethouders) opgedragen medewerking tot uitvoering der Hinder-ordonnantie en der Petroleumordonnantie, het toezicht op fabrieken van ijs en koolzuurhoudende wateren enz. behoort niet tot de eigenlijke gemeentetaak, ofschoon de hieraan verbonden kosten wel geheel door de gemeente gedragen worden.

Op grond van een en ander zijn wij van meening, dat de in bovenaangehaalden brief van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur genoemde overwegingen betreffende den voorgenomen maatregel, om de kosten van indienststelling van burgemeesters geheel ten laste van de betrokken gemeenten te brengen, niet voldoende motiveeren en zouden wij het betreuren, indien tot wijziging der desbetreffende bepalingen zou worden overgegaan, tenzij meer klemmende argumenten daartoe worden aangevoerd.

In dit verband dient te worden erkend, dat de Burgemeester geen Landsdienaar is in engeren zin, tot welke opvatting o.a. het brengen zijner bezoldiging ten laste der algemeene geldmiddelen aanleiding zou kunnen geven. Aan het burgemeestersambt toch ontbreekt het eigenlijke ambtenaarskarakter. De verhouding van den Burgemeester tot de Regeering is dan ook een geheel andere dan bv. die van den Gouverneur eener provincie, hetgeen in het bijzonder daarin tot uiting komt, dat wel voor den Gouverneur, doch niet voor den Burgemeester een instructie van Regeeringswege wordt vastgesteld.

Waar het burgemeestersambt het karakter draagt van bestuursorgaan der gemeente, is de meest juiste gedragslijn naar onze meening deze, dat naar analogie der regeling t.a.v. ter beschikking van een stadsgemeente gestelde Landsdienaren de burgemeesters rechtstreeks wordt bezoldigd uit de gemeentekas, zooals dit trouwens ook het geval is in Nederland. (Zie hieromtrent o.a. Oppenheim II bl. 23 t/m 27).

Daarnaast ware echter van Landswege aan de Gemeente een vaste bijdrage toe te kennen in de kosten van het burgemeestersambt met het oog op de werkzaamheden, die van gemeentewege worden verricht in het belang der Regeeringstaak.

Het bedrag van deze vaste uitkeering zou dan t.z.t. dienen te worden vastgesteld bij de regeling der financieele verhouding tusschen het Land en de gemeenten, welke regeling, zooals bekend, nog steeds niet tot stand is gekomen.

Maleisch Gedeelte.

Hal menjerahkan pemeliharaän tanah Goeperment jang soedah dibikin vrij.

(Jang haknja anak negeri atas itoe tanah soedah dibeli).

(Salinan)

III

Sekarang boleh di pestikan sadja, bahwa ada tanah terletak di dalam atau di dekatnja daerah negeri jang ada roemah roemahnja telah di beli dari haknja anak negeri akan di pergoenakan oentoek „meloewaskan kota atau desa", sahingga apabila tanah itoe ada jang minta boewat di bikin eigendom, tantoelah laloe di peringati keperloeannja autonome gemeenschap (Gemeente), satoe badan jang mempoenjai kewadjiban bikin lebih besar dan lebih baiknja kota. Hal jang demikian itoe telah lama di ketahoei oleh Regeering.

Soedah seringkali Regeering di dalam besluitnja memberi hak eigendom menjeboetkan djoega djandji[2] jang mengenai hal kemadjoeannja kota (jaitoe haroes rawa[2] dan koebang[2] mewadjibkan memiara djalan[2] jang berhampiran di kanan kirinja mewadjibkan oeroen ongkos bikin djalan[2] d.s.b.) dan Regeering djoega soedah berlakoe lebih loewas (ini soedah sebenarnja), bahwa Regeering sementara beperapa tahoen lamanja *soedah memetjah (memotong) dari tanah eigendom beberapa potong tanah jang di goenakan oentoek pekerdjaän oemoem dengan membajar hanja goena ganti harganja roemah[2], mendjadi tiada membajar wang gantinja boewat membeli hak haknja anak negeri.*

Sikap Regeering jang demikian ini betoel sangat dan Regeering di dalam penggenggamnja hak tanah sebetoelnja berkoewasa jang sepenoehpenoehnja (boleh di kata sebetoelnja kewadjibannja Regeering) jalah oentoek memikirkan kepentingannja (keboetoehannja) orang jang minta eigendom berdjedjeran dengan keperloewan oentoek orang banjak (gemeenschap). Di dalam hal membarengkan (mendjedjerkan) kaperloean terseboet diatas tadi tiada perloe mendjadikan djadi sebab lantas timboelan perlawanan (berbentoesan) satoe sama lain, apabila keperloewannja masing[2] teratoer dengan seterang-terangnja.

Djikalau difahamkan dengan pengartian economie sebetoelnja akan mendapat hatsil dari tanah boewat pendirian roemah[2] itoe djalannja sama djoega dengan memoengoet hatsil dari barang[2] lain jang boleh di-angkat, seperti barang dagangan emas intan oepamanja. Ongkos[2] (jaitoe kehilangan sebagian dari tanahnja oentoek bikin djalan djalan[2] pengaliran air d.l.l., ongkos bikin roemah keperloewan oemoem) perloenja akan mendapat hatsil dari bakal[2] keloewarannja tanah (jalah tanah jang masih kotor belom boleh dipakai mendirikan roemah bruto niet-bouwklare grond), itoe orang bisa dapat kombali dari harganja hatsil jang pengabisan, jalah dari tanah jang soedah boleh dipakai mendirikan roemah (bouwklare grond). Dalam hal memperoesahakan tanah itoe jang mengeloewarkan hatsil bagai jang poenja hanjalah tanah jang soedah boleh dipakai boewat mendirikan roemah dan disini soedah ta'oesah diterangkan lagi, bahwa djalan[2] jang dibikin oleh eigenaar dari itoe tanah, apapoela tanah[2] sebagian jang hanja disediakan oentoek bikin djalan[2], itoe bagai si eigenaar harganja sama sadja dengan potongan[2] tjita bagai toekang djait sesoedahnja selesai bikin satoe kebaja badjoe japon.

Mendjadi djikalau ini perkara diselidiki dengan betoel[2] tantoe masing[2] akan mengakoei, bahwa *orang jang poenja tanah satoe blok (sekoekoeban) apabila kehilangan sepotong dari tanahnja tiada seharoesnja ia diberi hak boeat meminta ganti keroegian, maskipoen sepersekoetoean orang banjak (gemeenschap) bisa mendapat keoentoengan (hatsil) dari pekerdjaän apa sadja jang ada pada sepotong dari tanahnja itoe.*

Tetapi, djikalau oeang soedah ambil kesimpoelan, bahwa *orang jang poenja tanah (eigenaar)* tiada akan poenja hak boewat minta ganti keroegian lantaran kehilangan sepotong tanahnja boewat djalan d.s.b. sekarang tinggal memikirkan bagimana halnja *orang jang membeli* maka haroeslah diambil kesimpoelannja (kepastiannja) djoega, bahwa *si pembeli tanah dari haknja anak negeri* didalam hal jang demikian itoe, jalah bahwa tiada sekali-kali akan ada alasan memberi ganti keroegian pada dia. Sebagai eigenaar, begitoe djoega si pembeli tanah jang maoe memperoesahakan itoe tanah dan djoega belom mempoenjai hak eigendom atau opstal, tiadalah boleh dibilang, bahwa ia soedah mendapat soewatoe keroegian, kehilangan harga; sehingga didalam hal perkara memetjah-memetjah tanah tatkalanja ada permintaän eigendom, maka kepentingannja si pembeli tiadalah terganggoe apa[2] (tetapi jang dapat oentoeng jalah gemeenschap)[5].

---

[5]) Djikalau tanah tiada dibagi-bagi (dipetjah-petjah orang jang beli akan dapat eigendom itoe tanah se-anteronja, mendjadi ia haroes membajar pada Regeering semoewa hak-haknja eigendom. Tetapi kalau ia hendak memperoesahakan itoe tanah toh terpaksa menjediakan sebagian oentoek djalan[2] dll. Mendjadi kesimpoelannja begini: Djikalau pada waktoenja memberikan hak eigendom tanah itoe dibagi-bagi (dipetjah-petjah) boewat eigenaar ada lebih oentoeng, sebab ia tidak oesah membajar pembelian hak eigendom dari sebagian dari itoe tanah jang bagai dia harganja.

Rantjana ordonnantie jang sekarang diadjoekan pada Volksraad adalah menjatakan, bahwa Regeering sesoedahnja beberapa kali didalam hal² jang telah kedjadian pada sesoewatoe perkara menjimpang dari sikapnja doeloe² (menang betoel) sekarang hendak menantoekan akan menjobak atau merombak sama sekali atoeran² jang doeloe Regeering maoe memeksa pada autonome gemenschappen (Gemeente dsb) mesti membajar boewat ganti keroegian malahan lebih landjoet lagi soedah menerangkan tiada mengakoe soedah pernah membebaskan itoe eiseh (penoentoetan) boewat membajar keroegian. Biarpon Regeering bersikap demikian, bolehlah ditoeroet sadja, tetapi bisa djoega kedjadian bahwa kalau tanah tanah jang letaknja ada di loewar erfrooilijn dibagi-bagi itoe adalah soewatoe keroegian bagai orang jang beli tanah dari haknja anak negeri (jaitoe apabila tanah jang diberikan boewat eigendom lantaran terpetjah (terpotong-potong) lantas tiada boleh dipakai lagi boewat mendirikan roemah. Tetapi hal ini jang djarang kedjadiannja (satoe ketjoewalian) djangan laloe djadi satoe sebab lantas sadja sekarang menetapkan soewatoe kewadjiban jang *oemoem* didalam Ordonnantie boewat mesti membajar keroegian. Boleh djoega kedjadian boekan, bahwa lantaran tanah terpotong tadi betoel-betoel mendjadikan satoe sebab jang menimboelkan hal jang tiada adil, tentoenja tiada ada satoepoen keberatan boewat seeroeh pada autonome gemeenschap (Gemeente) memilih minta boewat eigendom sendiri tanah itoe atau soeka trima sadja itoe seanteronja tanah diberikan pada orang jang beli boewat dibikin eigendom?

Tetapi, seandenja Regeering, tiada berkenan mewoeroengkan (djadi teroes menetapkan itoe kewadjiban oemoem membajar keroegian — rasarasanja Regeering maoe meneroeskan — sekarang tinggal satoe pertanjaän: kalau rentjana itoe tetap djadi satoe Ordonnantie, soedah tentoelah autonome gemeenschappen permoelaän haroes membajar itoe keroegian menoeroet bagaimana jang telah di tetapkan dalam Ordonnantie, atau Gemeente boleh djoega lebih baik tidak maoe bajar dengan membiarkan sadja (terima sadja) dipandang dengan diam-diam soedah melepaskan hak memelihara itoe tanah.

Sesoedah ada pertanjaän sebagai terseboet diatas itoe maka kami merasa takoet, bahwa apalila meneroeskan tidak akan soeka bajar keroegian tadi bagai autonome gemeenschap djalannja hanja boewat menjegah djangan sampai mengeloewarkan oeang jang tiada dikira-kirakan jang melainkan tergantoeng dari orang lain belaka. Djikalau menoeroet sadja dari ketakoetan pada itoe Ordonnantie, boleh djadi keroegian itoe dibajar beberapa tahoen sebelomnja Gemeente moelai menggarap sesoewatoe pekerdjaän, jang achirnja tiada lain melainkan itoe Gemeente keroegian karena kehilangan renten sadja dari seberapa oeangnja jang telah digoenakan mengganti keroegian tadi. Regeering poenja pendapatan, bahwa renten jang moesna tadi tiada seberapa, tetapi Regeering ternjata dengan begitoe itoe menandakan tiada insjaf begaimana keadaännja didalam praktijk dan tida tahoe djoega hal² jang haroes dihoeboengkan dengan praktijk. Bisa kedjadian djoega, bahwa eigenaar² dari tanah mengingati keperloeannja sendiri apabila tahoe pekerdjaän jang goena oemoem akan moelai digarap, seperti bikin dan melebarkan djalan², laloe dengan soekanja sendiri dengan ridla memberikan sepotong dari tanahnja dengan pertjoema, perloenja tanahnja (perceelnja) bisa dapat djalan oemoem atau goena memadjoekan dan mentjepatkan djadinja pekerdjaän² goena keperloean oemoem. Hal memberikan tanah dengan pertjoema (tiada minta keroegian) itoe boekan theorie tetapi didalam praktijk biasanja memang soedah begitoe, lantaran mana sedikit sekali jang mendjadikan sebab boewat membajar keroegian jang menoeroet sadja atoeran jang soedah ditoendjoekan didalam Ordonnantie.

Sebaliknja boleh djoega eigenaar dari tanah tiada soeka memberikan sepotong tanahnja dengan pertjoema boewat satoe pekerdjaän oemoem, entah dari kliroenja bolehnja memikirkan keperloeannja sendiri entah sebab dari pendapatannja bahwa apabila ia memberikan sebagian tanahnja jang terletak seloewarnja erfrooilijn lantas mendjadikan koerangnja harga bagian dari tanahnja jang ketingalan. Djikalau kedjadian jang demikian itoe maka sendjata jang pengabisan boewat bikin beres perkara jalah onteigening (minta dengan peksa atas titah dari Regeering dan pengadilan)[7]) Adat biasanja — jaitoe seperti didalam hal tanah apabila dipotong potong mendjadikan keroegian

---

[6]) Didalam hal jang belakangan ini (jaitoe tanah diberikan semoea pada si pembeli) bagai si pembeli jang bisa bikin eigendom tida ada keoentoengannja satoe apa, jaitoe berhoeboeng dengan peratoeran dari Gemeente jang telah ditetapkan bahwa tanah itoe tidak boleh dipakai mendirikan roemah atau akan ditetapkan begitoe dikemoedian hari, tetapi nama keroegian bagai si pembeli itoe tidak, sebab didalam hal² jang demikian itoe kemoedian autonome gemeenschap (Gemeente) akan membeli djoega itoe tanah menoeroet verordening² jang oemoemnja bergandengan dengen fatsal 30 lid 1 dan 3 dari Woningwet Nederland,

[7]) Didalam hal mana oeang keroegian bakal tjoema sedikit, karena tanah jang akan dibagi-bagi (dipotong²) ditaksir sebagai tanah dimana orang dilarang membangoen roemah.

Maka dari itoe tiada betoel seperti jang dikatakan oleh Regeering, bahwa achirnja oeang jang akan dibajarkan goena ganti keroegian akan banjak sangat.

— bisa djoega bertoekar toekaran tanah atau lainnja jang memfa'ati (tida bikin roegi) kedoewa fihak (jang poenja tanah dan Gemeente).

Djikalau kami sekarang diwadjibkan menimbang dengan tiada pakai pemandangan theorie sebagai Regeering, tetapi dengan memegang keterangan² jang terdapat dari praktijk hal politiek tanah, dan menetapkan djalan mana jang bakal berfaidah pada autonome gemeenschap (Gemeente) maka kami tiada segan lagi boewat menerangkan pikiran kami, jalah, *bahwa membajar keroegian sebagai maoenja rantjana Ordonnantie akan mendjadikan berat pikoelnja Gemeente tertimbang dengan tiada maoe mengganti keroegian*, dengan menanggoeng bagaimana kedjadiannja.

Berhoeboeng dengan semoewa jang telah dioeraikan diatas pandjang lebar itoe pengabisannja kami dapat menjatakan:

1. bahwa itoe rantjana Ordonnantie haloeannja djaoeh sekali dengan keadaännja praktijk hal politiek tanah, jang djalan-djalannja dibangoen dengan sebaik-baiknja oleh ahli politiek tanah.
2. bahwa tiada membajar keroegian oemoemnja bagai orang jang beli tanah dari hakhaknja anak negri tiada meroegikan.
3. bahwa perloe djoega itoe wang keroegian dikombalikan didalam hal² jang terketjoewali, menoeroet perentahnja Ordonnantie, perloenja:

   a. boewat mendjaga djangan sampai mengeloewarkan oewang jang belom dikirakirakan.

   b. boewat mendjaga djangan sampai kebanjakan renten jang hilang.

   c. boewat mendjaga djangan sampai keroegian mesti dibajar didalam hal² orang² jang poenja tanah soeka memberikan tanahnja dengan pertjoema sebab ingat keperloeannja sendiri.

4. bahwa atoeran sebagaimana jang terseboet dalam ordonnantie menoeroen kesinpoelan jang diterangkan di atas akan mengalang-halangi kemadjoean dan tambah besarnja kota.

5. bahwa itoe rantjana ordonnantie membikin heran sangat, apabila orang ingat apa jang di sanggoepkan oleh Regeering pada Volksraad di dalam parapatan Juli 1929 bagian Departement B. B. moeka 1148, jalah boewat menimbang jang soepaja agrarische wetgeving dirobah begitoe roepa djangan meloepakan maksoednja Gemeente jang sociaal di dalam hal politiek tanah (djawaban atas pidatonja toean Rückert),

Keberatan² atas rantjana ordonnantie tiada tjoekoep sebagai jang terseboet di atas itoe sadja. Teroetama Gemeente² jang sama memperoesahakan tanah sendiri tentoelah akan sama memadjoekan keberatan² nja. [8])

Boewat menoetoep pemandangan kami, kami mengoetjapkan menesel hati kami, sebab itoe rantjana sebelom di adjoekan pada Volksraad tiada di mintakan advies lebih doeloe pada Gemeente². Tetapi masih djoega ini bakal kedjadian!

J.

[8]) Gemeente jang memperoesahakan tanah tantoe kalau menoeroet itoe atoeran akan mendapet keroegian dari concurrentnja particullier, sebab oentoek keperloean peroesahaänja sendiri haroes membajar semoewa dari harganja boewat membeli, sedang si particulier akan terima keroegian (dari Gemeente) boewat tiap² M² jang di ambil boeat djalan² dll.

Ontvangen Boekwerken.

Ten bate van het sociaal werk in Nederlandsch Indie is verschenen het „Handboek voor Philanthropisch en Maatschappelijk werk in Nederlandsch Oost- en West-Indie, samengesteld door den heer N. Kosters, Soerabaia.

Wij bevelen den inhoud ten zeerste bij onze lezers aan, aangezien het boek verschillende gegevens bevat, welke voor de besturen der autonome gebiedsdeelen, enz. van belang kunnen zijn.

Wij kunnen hieraan nog toevoegen, dat de heer Kosters, van H. M. de Koningin, alsmede van H. K. H. Prinses Juliana, een waardeerend schrijven ontving ten aanzien van bovenbedoeld handboek.

Dit handboek, waarvan de netto-onbrengst bestemd is voor philantropisch werk, is in den boekhandel verkrijgbaar gesteld of rechtstreeks te bestellen bij het Bureau voor Sociale Lectuur, Cannalaan 26 te Soerabaja.

De prijs bedraagt *f* 6,— fr. per post *f* 6,30.

Officieele Mededeelingen.

Verslag van de Commissie tot het afnemen van het examen 1932 ter verkrijging eener akte van bekwaamheid in de Locale Administratie in Nederlandsch-Indië.

(akte B. Middelbare rangen)

Aan het Bestuur der
Vereeniging voor Locale Belangen,
Semarang.

Wij hebben de eer U onderstaand het verslag, bedoeld bij art. 5 van het Examenreglement, aan te bieden.

De Examencommissie was als volgt samengesteld:

Voorzitter: Jhr. Mr. C. H. V. de Villeneuve, Advocaat en Procureur te Semarang, oud Gemeenteraadslid,

Secretaris: F. W. M. Kerchman, Hoofdinspecteur van Gemeentefinanciën, Semarang, bestuurslid van de Vereeniging voor Locale Belangen,

Leden: Raden Abdulkarnen, Inlandsch onderwijzer aan een der Gemeentelijke Hollandsch-Inlandsche scholen, Semarang,

G. J. Gerritsen, Hoofd der afdeeling „Financieel toezicht op de stadsgemeenten en regentschappen" der Provinciale Secretarie van West-Java,

Mr. J. J. G. Pranger, Gemeentesecretaris, Semarang,

A. A. E. C. Voeten, Administrateur op het Gouverneurskantoor van Midden-Java.

Het schriftelijk gedeelte werd afgenomen ter plaatse waar de candidaten woonden, en wel te Batavia, Buitenzorg, Semarang en Soerabaia; het mondeling examen werd te Semarang gehouden.

Het schriftelijk examen werd afgelegd:

Maandag 18 April: het leveren van een opstel (2½ uur) en vak h (3½ uur),

Dinsdag 19 April: vak g (3½ uur) en vak J (2½ uur).

Aan het schriftelijk examen werd door 4 candidaten deelgenomen. Een daarvan trok zich tijdens het schriftelijk gedeelte terug. Van 2 candidaten was het werk zoodanig, dat voor hen deelneming aan het mondeling gedeelte nutteloos zou zijn geweest.

Aan het mondeling gedeelte werd door 1 candidaat deelgenomen.

Het mondeling examen had ten gevolge van ongesteldheid van den Secretaris der Examencommissie eerst op Maandag 6 Juni plaats.

Aan den eenigen candidaat, den heer J. A. Perre, ambtenaar ter Gemeentesecretarie van Batavia, kon de „akte van bekwaamheid in de locale administratie (akte B. middelbare rangen)" worden uitgereikt.

De opgaven voor het schriftelijk gedeelte zijn als bijlagen bij dit verslag gevoegd.

De door de examinatoren ingediende verslagen, hebben, daar slechts 1 candidaat aan het mondeling gedeelte heeft deelgenomen, slechts op het schriftelijk werk betrekking. Aan die verslagen is het volgende ontleend. De meer algemeene opmerkingen zijn aan het slot samengevoegd.

Vakken a, b, c, d, en e (opstel). Vele der ingeleverde opstellen beperkten zich tot een parafrase van wettelijke bepalingen, zonder dat daarbij blijk gegeven werd van een scherp inzicht in den onderlingen samenhang der verschillende voorschriften, welke op een bepaald onderwerp betrekking hebben.

Voor zoover getreden werd in algemeene beschouwingen, bepaalden de meeste candidaten zich tot oppervlakkige opmerkingen, welke den indruk gaven, dat slechts een van buiten geleerd lesje werd herhaald.

Overigens was het gemaakte werk voor dit onderdeel van het examen toch niet bepaald slecht te noemen.

Vak g. Kennis van locale bedrijfsbegrootingen en bedrijfsrekeningen in verband gebracht met het gewone begrootingsbeheer.

Bij dit examen is weder gebleken, dat de meeste candidaten te weinig praktisch gewerkt hebben. Het verhandelen van aflossing en afschrijving in de algemeene en in de bedrijfsbegrooting mag voor hen geen moeilijkheden meer opleveren. Ook de uitwerkingen van die opgaven waarbij een *gemotiveerd* antwoord was gevraagd, deden duidelijk uitkomen dat de betrokken candidaat zich bij zijn studie of bij zijn praktijk veel te weinig rekenschap heeft gegeven van het hoe en waarom. Bij de beoordeeling van die uitwerkingen heeft het zwaartepunt niet gelegen in de al of niet juistheid van de meening van den candidaat, doch in de wijze waarop hij zijn — al dan niet juiste — meening heeft gemotiveerd. Is die meening maar zwak gevormd, dan komt er bij de motiveering dikwijls heel wat onkunde aan het licht.

Nog te veel kan aan de uitwerkingen van de candidaten onmiddellijk worden gezien bij welke afdeeling ter Secretarie (redactie, financiën, belastingen) zij werkzaam zijn of zijn geweest. Een der candidaten had voor de financieele vakken zeer goed werk geleverd, maar aan zijn uitwerkingen voor vak h (praktische bekwaamheid) moest een onvoldoend cijfer worden toegekend.

Verder moet er tegen gewaarschuwd worden dat de candidaten in hunne uitwerkingen te pas en te onpas verwerken wat misschien ter secretarie waaraan zij verbonden zijn, gebruikelijk is. Het verwerken van het verschil tusschen afschrijving en aflossing als „reserveering voor kapitaalsuitgaven in latere jaren" moge in sommige gevallen verklaarbaar zijn, b. v. op grond van een uitspraak van den raad, in de uitwerking van opgave 1 was dit niet op zijn plaats.

Vak h. Praktische bekwaamheid in de locale administratie.

Ook voor dit onderdeel geldt hetgeen hiervoren werd opgemerkt t.a.v. de vakken *a. b. c. d. en e.* n.l. dat het werk over het algemeen blijk gaf van oppervlakkigheid. De meeste candidaten bleken niet in staat tot het ontwerpen van logische en

duidelijke praeadviezen, terwijl ook aan den vorm, waaraan een voorstel behoort te voldoen, in den regel veel ontbrak.

De commissie meent een en ander hieraan te moeten toeschrijven, dat door de candidaten te weinig aandacht wordt geschonken aan de noodzakelijkheid om de theoretische studie te doen samengaan met praktische voorbereiding.

Vak j. Eenige kennis van de werkzaamheden, verbonden aan het aangaan van geldleeningen en het verwerken van geldleeningen in de locale begrooting.

Voor dit vak was het examenwerk over het algemeen voldoende. De beoordeeling had voor sommige candidaten beter kunnen zijn, indien hun uitwerking niet zoo slordig gesteld was. Voorbeelden: „Ik meen in deze behoeften een oplossing te hebben gevonden"; „een aflossingstermijn kan worden aangenomen van eveneens 40 jaren, af te lossen in gelijke jaartermijnen". „Het voordeel van een eigen raadhuis is o.a. het onderbrengen van de gemeente-bureaux in een eigen gebouw". Ook onjuiste titulatuur als „Adviseur der (of van de) Decentralisatie" en „Beheerder der Pensioenfondsen (welke?)" getuigt van aangeboren slordigheid.

Algemeene opmerkingen.

Het heeft wederom de aandacht der examencommissie getrokken, dat sommige candidaten de Nederlandsche taal onvoldoende beheerschen. Enkele opstellen bevatten taal- en spelfouten, welke een leerling van de 6e klasse der lagere school zou weten te vermijden. In verband hiermede mag er nog wel eens uitdrukkelijk de aandacht op worden gevestigd, dat de eerste eisch, waaraan een administratief ambtenaar dient te voldoen, is het vermogen om zijne gedachten in onberispelijke taal weer te geven.

Voorts moet worden opgemerkt, dat de meeste candidaten, welke aan het examen deelnamen, zich onvoldoende hadden voorbereid, zoodat dan ook slechts één der examinandi tot het mondeling gedeelte kon worden toegelaten.

Semarang, 3 Augustus 1932.

Namens de Commissie tot het afnemen van het examen 1932 ter verkrijging eener akte van bekwaamheid in de Locale Administratie in Nederlandsch-Indië (akte B. Middelbare rangen).

w. g. C. H. V. DE VILLENEUVE,
Voorzitter,
w. g. F. KERCHMAN.
Secretaris,

Naschrift van het Bestuur.

Het Bestuur mocht ook dit jaar weder een gedeelte van de leden van de examencommissies van vorige jaren bereid vinden opnieuw zitting te nemen, waardoor een zekere continuïteit bij het afnemen van het examen bewaard blijft.

Aan den Voorzitter en aan de leden benevens aan de locale besturen die belangeloos een lokaliteit voor het examen beschikbaar hebben gesteld dan wel toezicht bij het schriftelijk gedeelte van het examen hebben doen houden, wordt hierbij de dank der Vereeniging betuigd.

In verband met de algemeene opmerkingen der Examencommissie wordt in herinnering gebracht, dat te beginnen met het volgend jaar de eisch van vooropleiding voor iederen candidaat weder onverminderd van kracht wordt, waardoor ongetwijfeld het peil van het examenwerk zal worden verhoogd.

Toen in 1930 werd besloten de vrijstelling van den eisch van vooropleiding in te trekken, werd aan hen die hun studie reeds hadden aangevangen, toegestaan alsnog zonder vóóropleiding aan het examen deel te nemen, mits uiterlijk in 1932. Van degenen die toen hebben opgegeven de studie voor het examen te hebben aangevangen, *heeft nog geen 15 % van die vrijstelling gebruik gemaakt.* Wel een treurig beeld van den ernst waarmede gestudeerd wordt. Zal de crisis met haar verzwaring van den strijd om het bestaan hierin eindelijk verbetering brengen?

Aan den hernieuwden drang van sommige zijden om de exameneischen te verlagen, heeft de Algemeene Vergadering ook dit jaar weder weerstand geboden. Wel zal op voorstel van het Bestuur het aan den candidaat die voor het schriftelijk voldoende heeft gehaald, zijn toegestaan alleen het mondeling gedeelte een volgend maal, doch uiterlijk 2 jaar later te doen. Hiermede wordt het afleggen van het examen vergemakkelijkt, zonder dat aan de eischen wordt getornd.

Ten slotte doet het Bestuur een ernstig beroep op de medewerking der locale besturen door hen, die de studie voor het examen hebben aangevangen, zooveel mogelijk in de gelegenheid te stellen op alle afdeelingen ter Secretarie werkzaam te zijn, om zich op het geheele terrein dat door het examen wordt bestreken praktisch te kunnen bekwamen.

Namens het Bestuur der Vereeniging voor Locale Belangen,

(w.g.) G. DE RAAD,
Voorzitter.
(w.g.) H. J. DROST,
Secretaris.
(w.g.) F. KERCHMAN,
Penningmeester.

Examen 1932 ter verkrijging eener akte van bekwaamheid in de Locale Administratie in Nederlandsch-Indië (Akte B Middelbare rangen).

Vakken a, b, c, d of e (opstel).

Beschikbare tijd: 2 ½ uur.

Maak naar keuze een opstel over een der onderwerpen, hieronder genoemd:

1. De medewerking van het College van Gedeputeerden, van het College van Burgemeester en Wethouders en van het College van Gecommitteerden tot uitvoering van algemeene verordeningen.
2. Benoeming, schorsing, ontslag en regeling der bezoldiging van het personeel der gemeente (resp. van de stadsgemeente, van de provincie of van het regentschap).
3. De positie van den Regent op Java en Madoera.

De candidaten mogen hierbij de verzameling Ned. Ind. Wetboeken, de Decentralisatiewetgeving en de Regeeringsalmanak raadplegen.

Vak g. Kennis van locale bedrijfsbegrootingen en bedrijfsrekeningen in verband gebracht met het gewone begrootingsbeheer.

Beschikbare tijd: 3 ½ uur.

I. De Stadsgemeente M. heeft per 1 Januari 1932 van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië een in exploitatie zijnd Waterleidingbedrijf te M. overgenomen — zooals het reilt en zeilt — voor een som van f 1.500.000,—, onder de voorwaarden, dat deze schuld zal worden afbetaald in 30 gelijke jaartermijnen van f 50.000,— en dat over die schuld een rente van 4% per jaar is verschuldigd, totdat het geheele bedrag is afbetaald. De jaarlijksche afbetaling vervalt op 1 Juli van elk jaar, voor het eerst op 1 Juli 1932. De rente moet per halfjaar worden voldaan en wel op 1 Juli en 2 Januari.

Op de inmiddels goedgekeurde begrooting voor het dienstjaar 1932 is deze transactie nog niet verhandeld, het geen alsnog moet plaats vinden.

ONTWERP: de begrooting van het Waterleidingbedrijf en de wijziging der algemeene begrooting, waarbij nog met het navolgende rekening zal zijn te houden:

de activa worden aangenomen te bestaan uit:

terreinen	f 80.000,—	afschrijvingsduur	50 jaar
gebouwen	f 20.000,—	„	40 jaar
artesische putten	f 100.000,—	„	10 jaar
bronnen	f 60.000,—	„	30 jaar
reservoirs	f 30.000,—	„	30 jaar
straatleidingen	f 1.080.000,—	„	30 jaar
watermeters	f 130.000,—	„	10 jaar

exploitatiekosten per maand:

bezoldigingen, enz. van het personeel.	f 5.000,—
onderhouds- en andere kosten. . .	„ 1.000,—
kosten van algemeen beheer (uitkeering aan de Gemeente)	„ 400,—

exploitatiebaten per maand:

uit waterlevering	f 18.500,—
uit meterhuur	„ 2.500,—

Het bedrijf moet aan de Gemeente over het kapitaal een rente vergoeden, gelijke aan het door de Gemeente aan het Land te betalen rentepercentage.

II. De Stadsgemeente B. ontvangt voor het Gemeentelijk Ziekenhuis een tegemoetkoming van het Land in de kosten der exploitatie van die inrichting. Voor dit Ziekenhuis is een afzonderlijke bedrijfsbegrooting.

De landstegemoetkoming bedraagt voor 1932 f 60.000,—

GEVRAAGD WORDT: moet die tegemoetkoming worden geraamd onder de ontvangsten (baten) van de bedrijfsbegrooting of onder de ontvangsten van de algemeene begrooting der Gemeente. Motiveer Uw antwoord.

III. Uit de begrooting van de Stadsgemeente S. voor het dienstjaar 1932 blijkt:

a. dat het batig saldo van de exploitatie-begrooting van het Grondbedrijf wordt gebracht ten bate van hoofdstuk II „Buitengewone dienst" der algemeene begrooting van ontvangsten; en

b. dat het batig saldo van de exploitatie-begrooting van het Waterleidingbedrijf wordt gebracht ten bate van hoofdstuk I „Gewone dienst" der algemeene begrooting van ontvangsten.

GEVRAAGD WORDT: gemotiveerd mede te deelen, welke gedachte ten grondslag ligt aan de verschillende wijze van verhandeling van het onder a en b genoemd batig exploitatie-saldo in de hoofdbegrooting.

IV. De Regentschapsraad van B heeft besloten tot het invoeren van een korting van 10% op de bezoldigingen van het regentschapspersoneel, ingaande 1 April 1932.

Volgens de reeds goedgekeurde begrooting 1932 is aan bezoldigingen van het personeel geraamd:

a. op de hoofdbegrooting in totaal *f* 25,550.—

b. op de begrooting van het pasarbedrijf . . . . . *f* 7,275.—

c. op de begrooting van het Waterleidingbedrijf . . . . . *f* 5,240.—

De Raad wenscht het resultaat dezer korting door middel van een besluit tot wijziging van de begrooting, zoowel in de hoofdbegrooting als in de bedrijfsbegrootingen, tot uitdrukking gebracht te zien.

Bij de uitwerking van de hierbedoelde begrootingswijzigingen, blijkt ter secretarie van den raad verschil van inzicht te bestaan. De Regent wil

met de korting de onderwerpelijke bezoldigingsposten verminderen, terwijl een der Gecommitteerden voorstaat, dat de som der kortingen tot uitdrukking zal komen in een aan de ontvangstzijde der begrooting nieuw toe te voegen onderdeel.

A. Deel gemotiveerd mede, welke zienswijze naar Uw meening de juiste is.

B. Ontwerp dienovereenkomstig de begrootingswijzigingen.

Vak h. Praktische bekwaamheid in de locale administratie.

Beschikbare tijd: 3½ uur.

Van de onderstaande vijf opgaven moeten er minstens *drie* naar keuze worden uitgewerkt.

1. Ontwerp een voorstel tot het vaststellen eener locale verordening waarbij verboden wordt om in die verordening aan te geven inrichtingen, als bedoeld in art. 1 der Hinderordonnantie, op te richten in een bepaalde wijk

2. Ontwerp een voorstel aan een localen raad tot het openen van een crediet voor het doen opmaken van een voorontwerp van een op te richten centralen pasar door een bepaald architectenbureau. (In de toelichting o.a. ook te motiveeren, waarom de keuze voor deze opdracht op dit bureau gevallen is).

3. Ontwerp een voorstel aan den Stadsgemeenteraad, om een der leden van het lidmaatschap vervallen te verklaren op grond van overtreding van een der verbodsbepalingen van artikel 8 der Stadsgemeenteordonnantie.

4. Ontwerp een brief van het College van Burgemeester en Wethouders aan den Gouverneur, houdende verzoek om in de vervanging van den burgemeester tijdens diens langdurige ziekte te voorzien door aanwijzing van een der leden van den Stadsgemeenteraad, geen wethouder zijnde.

5. Op een aan een localen raad in beheer gegeven weg bevindt zich een stoep, behoorende bij een aan dien weg gelegen woning. De eigenaar dezer woning weigert in te gaan op eene aanzegging van het Dagelijksch Bestuur van het betrokken locaal ressort, om vergunning aan te vragen tot occupatie van het betrokken gedeelte van den weg ten behoeve van bedoelde stoep tegen periodieke betaling eener retributie als bedoeld in de terzake bestaande verordening. Ontwerp een voorstel aan den localen raad, waarin machtiging wordt gevraagd tot het nemen van gerechtelijke maatregelen tegen den occupant.

De candidaten mogen bij de uitwerking van deze 5 opgaven de Verzameling Ned. Ind. Wetboeken, de Decentralisatiewetgeving, de Regeeringsalmanak en de Hinderordonnantie raadplegen.

Vak j. Eenige kennis van de werkzaamheden, verbonden aan het aangaan van geldleeningen en van het verwerken van geldleeningen in de Locale begrooting.

Beschikbare tijd: 2½ uur.

I. Het Regentschap L heeft een leeningsbesluit, strekkende tot het aangaan van een geldleening ad f 150.000,— N. I. C. tegen een jaarlijksche rente van ten hoogste zes procent.

In dat besluit komt de volgende boetebepaling voor:

„Indien het regentschap nalatig is in de beta-
„ling van eenige rente of aflossingstermijn, zal
„over het bedrag daarvan en over den tijd der
„nalatigheid eene vergoeding verschuldigd zijn,
„berekend tegen twee procent per jaar".

De geldschieter, die uitgenoodigd is een bod op deze leening uit te brengen, heeft bezwaar tegen het in de boetebepaling opgenomen percentage van twee, en wenscht dat dit vervangen wordt door een percentage tenminste gelijk aan den rentevoet van de leening.

ONTWERP een advies aan den Regent, waarin wordt uiteengezet, waar de meening van den geldschieter op gebaseerd is en of al dan niet aan zijn verzoek moet worden tegemoet gekomen.

II. De Gemeente P (buiten provinciaal verband) wenscht op een stuk eigendomsgrond een raadhuis te bouwen. De kosten van den bouw worden geraamd op f 34,000,—. De grond heeft thans geen bestemming.

Momenteel zijn de bureaux van de gemeente gehuisvest in een van een particulier gehuurde woning, waarvoor een huur van f 250,— per maand moet worden betaald.

De Burgemeester stelt aan den Raad voor, ten behoeve van dien bouw een geldleening aan te gaan tegen een rente van maximaal 6% en af te lossen in 40 jaren.

ONTWERP het desbetreffende voorstel aan den Gemeenteraad en laat daarin uit komen, of de financieele lasten der gemeente al dan niet door deze transactie zullen worden verzwaard.

Noot: een leeningsbesluit behoeft niet geconcipieerd te worden; volstaan kan worden met het aangeven der punten, welke in ieder geval in een leeningsbesluit moeten worden vermeld. Verder is mede te deelen, door welke autoriteit het onderwerpelijk leeningsbesluit moet worden bekrachtigd.

III.

a. Wanneer verjaart een coupon en wanneer een uitgelote obligatie van een door een provincie of andere zelfstandige gemeenschappen uitgegeven obligatieleening?

b. Waar zijn de verjaringsbepalingen hieromtrent te vinden?

Artikelen voor het orgaan. Het bestuur heeft het honorarium der artikelen in het orgaan vastgesteld op: f 10,— voor de eerste bladzijde druks, f 8,— voor de volgende bladzijde ruks, f 6,— voor de daarop volgende bladzijde druks en voor elke bladzijde druks meer f 5,—. Gedeelten eener bladzijde zullen aaar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruikt gemaakt wordt, stelt het bestuur het honorariuim vast.

Copy voor eik nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

Het Bestuur der vereeniging voor Locale Belangen is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter, H. J. Drost, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester, allen te Semarang; H. J. Bussemaker te Soerabaja, Mr. A. Meyroos te Batavia, R. Slamet te Semarang, M. Soetedjo te Batavia (c), Mr. J. M. Wesselink, te Medan, R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng.

Telegrafisch bereikte ons de mededeeling, dat onze oud-voorzitter, de heer J. J. G. E. Rückert benoemd werd tot burgemeester van Enschede.

Wij wenschen den heer Rückert met deze onderscheiding van harte geluk.

In het artikel van den heer Ir. H. Westbroek in het nummer van 1 Augustus 1932 blz. 253 (linker kolom) komt een storende drukfout voor.

In den 7en regel van beneden staat: „rijweg" hetgeen ten rechte moet zijn: „zijweg".